

Ministerie van Justitie
T.a.v. de heer mr.dr.s. R.K. Visser
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Postbus 483
3500 AL Utrecht

Sint Jacobsstraat 16
3511 BS Utrecht

T (030) 230 52 30
F (030) 230 52 00
www.inspectiejeugdzorg.nl

Ons kenmerk
2701782

Uw kenmerk

Inlichtingen bij
M. Hordijk
030-23052 30

Onderwerp
Aanvullende aanbeveling n.a.v.
overleg over Rapport IJZ
"Doelgerichte ontwikkeling AMA's"
februari 2005

Bijlage(n)

Datum
17 juli 2006

Geachte heer Visser,

Naar aanleiding van de reactie van de minister voor Vreemdelingenzaken & Integratie mede namens de minister van Justitie d.d. 25 april 2006 jl., aan de TK op het in februari 2006 uitgebrachte landelijke rapport "Doelgerichte ontwikkeling AMA's " hebben wij begin mei overleg gevoerd. Hierbij hebben wij nadrukkelijk stilgestaan bij de evaluatie (opdracht) van de PI methodiek, die wordt toegepast in de AMA opvanglocaties.

Op uw verzoek zal ik hieronder de aanbeveling met betrekking tot de evaluatie van de PI methodiek nader aanscherpen, met excuses voor de vertraging waarmee deze aanscherping tot stand is gekomen.

De aanbeveling in het rapport van de IJZ luidde:

Laat de toepasbaarheid van de PI methodiek evalueren, uitgaande van de ervaringen van mentoren en voogden op punten als: leeftijdgevoeligheid, afhankelijkheid motivatie AMA, samenhang trajectplan-begeleidingsplan, consistente benadering mentoren en voogden.

In de reactie geven de ministers aan dat het COA de PI methodiek zal evalueren en verder implementeren. Op grond van gesprekken en onderzoek heeft de inspectie de volgende indrukken over het gebruik van de PI-methodiek in relatie tot de (oudere) AMV.

PI-methodiek

Het PI-model is een theoretisch concept dat beoogt over een periode van maximaal 3 jaar langs verschillende fasen (4) de AMV die vaardigheden bij te brengen die passen bij zijn leeftijd. Het model beoogt door middel van een systeem van beloning de AMV in zijn verdere ontwikkeling te stimuleren en zijn attitude ten aanzien van terugkeer te beïnvloeden. Het model kenmerkt zich door uitgebreide (gedetailleerde) voorgestructureerde vragenlijsten aan de hand waarvan de mentor – in samenspraak met de AMV – een inschatting kan maken van diens vorderingen.

Tijdsduur en verblijfsduur

Het doorlopen van de verschillende ontwikkelingsfasen van de PI-methodiek vergt een verblijfsduur van meerdere jaren. De methodiek is qua fasering, niet goed toe te passen voor de oudere AMV gezien diens resterende verblijfsperiode in Nederland.

Nederlandse benadering versus interculturele achtergrond

Aan de hand van veelomvattende scorelijsten dient de mentor met de AMV diens vaardigheden vast te stellen. Dit is zeker in de beginfase waarin de mentor de AMV nog nauwelijks kent een zeer moeilijke opgave. Daar komt bij dat AMV's vaak ouder zijn dan de door henzelf opgegeven leeftijd (werkers vermoeden regelmatig zelfs veel ouder dan 18 jaar) en dat veel AMV's vanwege hun culturele achtergrond en leeftijd gewend zijn zelfstandig te handelen. Ook diens vlucht als zodanig getuigt vaak van zelfstandig kunnen opereren. In dit verband doet het systeem van belonen (meer vrijheid bij het behalen van een volgende fase) eerder kinderlijk en beheersmatig aan dan dat het aansluit bij de leefwereld en ontwikkelings- en leerwensen van de AMV.

Motivatie van de (oudere) AMA

AMV's komen uit alle delen van de wereld om hier hun toekomst te verbeteren: zij zijn er op gericht structureel in Nederland te kunnen verblijven, een opleiding te volgen en een leven hier op te bouwen.

Dit staat haaks op de realiteit: begeleiden naar terugkeer. Teneinde hun verwachtingen alsnog te realiseren gaan ze bezig met het opbouwen van een eigen netwerk, met "overleven".

De PI-methodiek is een vanuit de Nederlandse cultuur (normen en waarden) opgebouwde benadering . Er wordt daarbij vanuit gegaan dat deze waarden universeel geldend zijn maar dit heeft tot gevolg dat een directe aansluiting op de leefwereld van de AMV ontbreekt. Een interculturele benadering gericht op zowel het heden als op het toekomstperspectief elders dan in Nederland ligt dan ook meer voor de hand.

Aanbeveling:

- Neem de individuele situatie en motivatie van de AMV als vertrekpunt voor het bijbrengen van vaardigheden, scholing en training gericht op een verblijf elders dan in Nederland.
- Voorzie in scholing die nuttig is voor verblijf elders (b.v. computertechniek, vakkennis, engels) en beperk vakken als Nederlandse taal tot het sociaal redzaamheidsniveau.
- Voorkom dat de PI methodiek een eigen leven gaat leiden en een systeem met een doel op zich wordt.
- Beïnvloed de motivatie van de AMA door een inhoudelijke en kwalitatieve dagstructurering in de vorm van (beroeps)onderwijs en maak de methodiek daar ondersteunend aan;

Geef bij de door u reeds aangekondigde evaluatie aandacht aan de bovengenoemde punten en geef daarbij ruime aandacht aan het betrekken van de mening van de cliënt i.c. de AMV's en de dagelijkse begeleiders (mentoren en voogden).

Betrek bij de evaluatie in elk geval de volgende vragen:

- Sluit de PI methodiek aan bij de feitelijke situatie en motivatie van de (oudere) AMV?
- Is de PI methodiek praktisch toepasbaar gelet op de relatief korte verblijfsduur, interculturele verschillen, beschikbare scholingsmogelijkheden?

Met vriendelijke groet,

mw. drs. J.F. de Vries
Hoofdinspecteur van de Inspectie jeugdzorg